

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในทางเศรษฐศาสตร์ถือว่าการว่างงานที่สูงย่อมส่งผลเสียต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นโยบายเกี่ยวกับการจ้างงานจึงเป็นกลไกสำคัญของนานาประเทศที่ถูกนำมาใช้เพื่อการพัฒนา เศรษฐกิจและแนวทางในปัจจุบันที่ภาครัฐของหลาย ๆ ประเทศใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างอาชีพ การจ้างงาน และกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างมั่นคง คือ การพยายามสร้างผู้ประกอบการ หรือเจ้าของธุรกิจ ในระดับกลางหรือเล็กขึ้นมา การสร้างผู้ประกอบการจึงเป็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญ (Gerba, 2012, p.258) ตัวอย่างเช่น ประเทศในกลุ่มยุโรปให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการรายใหม่ โดยมองว่า ธุรกิจเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างสรรค์กิจกรรมทางเศรษฐกิจในรูปแบบใหม่ ๆ ถ้ามีธุรกิจใหม่ ๆ เกิดขึ้นในตลาดมากเท่าใด ประเทศก็จะมีโอกาสได้รับนวัตกรรมที่หลากหลายเพิ่มขึ้นตามมา (Carree, Stel, Thurik, & Wennekers, 2002, p.20) ดังนั้น ในแง่ของการพัฒนาประเทศ การเป็นผู้ประกอบการจะมีความสัมพันธ์กับการกระตุ้นความเจริญเติบโตทางธุรกิจ การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจ้างงาน (Gerba, 2012, p.258; Yurtkoru, Kuscu, & Doganay, 2014, p.841; Piperopoulos, 2012, p.461)

สอดคล้องกับนโยบายของประเทศไทยที่ได้กำหนดนโยบายส่งเสริมผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง มีแผนยุทธศาสตร์ระยะยาวเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรมระบุไว้ว่า ผู้ประกอบการไทยจะมีศักยภาพแข่งขันกับต่างประเทศได้จะต้องใช้แนวทางทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ นั่นคือ 1) การเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนเกิดความสนใจทำ ธุรกิจที่สร้างมูลค่าสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) ยกระดับความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยเพิ่มขีดความสามารถ ให้ธุรกิจสามารถแข่งขันกับตลาดในประเทศและต่างประเทศได้ (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2554, หน้า 19)

ดังนั้น หากภาครัฐต้องการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีจำนวนธุรกิจใหม่จำนวนมากขึ้นบรรลุตาม เป้าประสงค์ ภาครัฐจะต้องเข้าใจถึงพฤติกรรมฐานรากปัจจัยใดที่ทำให้บุคคลมีความต้องการก่อตั้ง ธุรกิจใหม่ (Gerba, 2012, p.259) ซึ่งจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างธุรกิจใหม่ (Business Formation) ได้มีการศึกษาในประเด็นของความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Intention) จากหลายประเทศ และมีการนำผลการศึกษาไปกำหนดเป็นนโยบายการเตรียม ความพร้อมเพื่อสร้างผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับของสถาบันการศึกษา เช่น ประเทศในแถบทวีปยุโรป การเรียนการสอนเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ด้วย ความคิดที่ว่า การทำธุรกิจสามารถสอนกันได้ ผู้เรียนเมื่อได้รับการถ่ายทอดความรู้ของการทำธุรกิจ เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วก็จะสามารถไปเป็นผู้ประกอบการที่มีคุณภาพได้ (De Jorge-Moreno,

Castillo & Triguero, 2012, p.410) รวมทั้งรัฐบาลต่างประเทศก็มีนโยบายสนับสนุนและรณรงค์ให้นักศึกษาสร้างธุรกิจขึ้นมาเองได้ (Solesvik, Westhead, Kolvereid & Matlay, 2012, p.442) กลุ่มนักศึกษาซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ สะสมความรู้และทักษะของการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จากกระบวนการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย จึงเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาไปสู่ผู้ประกอบการรายใหม่ กลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่หลาย ๆ ประเทศให้ความสนใจจะพัฒนาอย่างจริงจัง

สำหรับประเทศไทย ถึงแม้ว่านโยบายภาครัฐจะให้การสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและเล็ก แต่อาจจะขาดความต่อเนื่องของการสนับสนุนการสร้างธุรกิจใหม่ในกลุ่มนักศึกษาและบัณฑิตที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในระยะแรก โดยเฉพาะนโยบายกองทุนสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจของนักศึกษาและบัณฑิตที่จบใหม่ ซึ่งอาจจะชะงักงันไปบ้างจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง (คมชัดลึก, 2557) อย่างไรก็ตาม ภาครัฐได้มีการสานต่อและสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็กรายอย่างจริงจัง เช่น การอนุมัติงบประมาณให้แก่โครงการกองทุนตั้งตัวได้ และการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ (UBI) ประจำมหาวิทยาลัยเพื่อตอบสนองอุปสงค์ของการสร้างผู้ประกอบการซึ่งยังคงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศสะท้อนได้จากการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฯลฯ รวมทั้งภาคเอกชนผ่านโครงการประกวดแผนธุรกิจและการอบรมเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่

ในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยได้มีการเปิดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบัณฑิตด้านการบริหารธุรกิจและการจัดการอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังไม่สามารถตอบคำถามได้ว่าองค์ความรู้ของการบริหารจัดการธุรกิจที่ได้รับการถ่ายทอดจากมหาวิทยาลัยก่อให้เกิดแรงขับ แรงกระตุ้นให้เกิดความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการในอนาคตหรือไม่ อีกทั้งนักศึกษาที่เรียนในสาขาอื่น ๆ นอกเหนือจากการเรียนเกี่ยวกับบริหารธุรกิจ เช่น เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาการคอมพิวเตอร์ อาหาร ฯลฯ นักศึกษาเหล่านี้มีโอกาสร้างธุรกิจที่มีศักยภาพของตัวเองขึ้นมาได้ แต่ก็ยังขาดข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สะท้อนถึงความต้องการและปัจจัยกำหนดการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษากลุ่มนี้อย่างถูกต้องชัดเจน ซึ่งหากประเทศสามารถสร้างผู้ประกอบการจากบัณฑิตกลุ่มเหล่านี้จะเป็นฐานสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชาติได้

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนในคณะวิทยาการจัดการเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางการบริหารธุรกิจและการจัดการ อีกทั้งมหาวิทยาลัยยังมีหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ฯลฯ รวมทั้ง หลักสูตรและคณะที่ถูกกำหนดไว้เป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เมื่อพิจารณาหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนให้นักศึกษาจะเห็นถึงโอกาสของการเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้ เช่น หลักสูตรทางด้านการบริหารธุรกิจและการจัดการ หลักสูตรทางวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ หลักสูตรเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ อุตสาหกรรมอาหาร แต่โอกาสดังกล่าวอาจจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ หากไม่ได้รับ

การสนับสนุนและพัฒนาอย่างเหมาะสม และการสนับสนุนจะทำได้ก็ต่อเมื่อทราบทัศนคติของนักศึกษาเกี่ยวกับความตั้งใจและปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจจะเป็นเจ้าของธุรกิจ การขาดข้อมูลเชิงประจักษ์เหล่านี้จึงนำไปสู่ปัญหาของงานวิจัย ให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเพื่อที่จะเป็นประโยชน์นำไปสู่การสนับสนุนนโยบายการพัฒนาผู้ประกอบการรายใหม่ของภาครัฐ และการต่อยอดทางเลือกของบัณฑิตที่จบออกไป รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างด้านทัศนคติของนักศึกษาต่างคณะที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะสร้างธุรกิจใหม่ หรือเป็นผู้ประกอบการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะสร้างธุรกิจใหม่ หรือเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

คำถามการวิจัย

- 1) ความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Intention) หรือ เป็นเจ้าของธุรกิจใหม่ ของนักศึกษาเป็นอย่างไร
- 2) ความตั้งใจดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างไรระหว่างนักศึกษาต่างคณะ
- 3) ปัจจัยอะไรที่จะส่งผลต่อความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษา

ขอบเขตของงานวิจัย

- 1) ขอบเขตของงานวิจัยด้านเนื้อหา
  - ขอบเขตด้านเนื้อหาของการศึกษาคั้งนี้จะครอบคลุมตัวแปรของการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้นหรือตัวแปรทำนาย ประกอบด้วย การรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของการเป็นผู้ประกอบการ ทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ การรับรู้ต่อการสนับสนุนจากสังคม รวมทั้งการรับรู้ถึงการสนับสนุนทางการศึกษา การมีนวัตกรรมในตัวบุคคล
  - ตัวแปรตาม ได้แก่ ความตั้งใจที่จะสร้างธุรกิจใหม่หรือการเป็นผู้ประกอบการ
  - ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ชั้นปีที่ศึกษา คณะ การกั๊ยมเพื่อการศึกษ และประสบการณ์การทำงานระหว่างเรียน
- 2) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะต่าง ๆ ได้แก่

คณะวิทยาการจัดการ โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะพยาบาลศาสตร์ โรงเรียนการเรือน คณะครุศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 15,005 คน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 390 คน

3) ขอบเขตวิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้จะใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และมีขอบเขตของการใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานซึ่งมุ่งทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยประชากรและการพยากรณ์ด้วยวิธีการทดสอบสมการถดถอยพหุคูณแบบเชิงชั้น

สมมติฐานการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยและกรอบแนวคิดของงานวิจัยทำให้กำหนดสมมติฐานสำหรับการทดสอบแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. สมมติฐานเกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวแปร

สมมติฐานข้อที่ 1	นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความตั้งใจในการสร้างธุรกิจใหม่แตกต่างกัน
สมมติฐานข้อที่ 2	นักศึกษาซึ่งเรียนคณะต่างกันมีความตั้งใจในการสร้างธุรกิจใหม่แตกต่างกัน
สมมติฐานย่อย 2.1	นักศึกษาซึ่งเรียนคณะต่างกันมีความตั้งใจที่จะประกอบธุรกิจของตัวเองแตกต่างกัน
สมมติฐานย่อย 2.2	นักศึกษาซึ่งเรียนคณะต่างกันมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของการเป็นผู้ประกอบการแตกต่างกัน
สมมติฐานย่อย 2.3	นักศึกษาซึ่งเรียนคณะต่างกันมีทัศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจแตกต่างกัน
สมมติฐานย่อย 2.4	นักศึกษาซึ่งเรียนคณะต่างกันมีการรับรู้ต่อการสนับสนุนจากสังคมแตกต่างกัน
สมมติฐานย่อย 2.5	นักศึกษาซึ่งเรียนคณะต่างกันมีการรับรู้ต่อการสนับสนุนทางการศึกษาแตกต่างกัน
สมมติฐานย่อย 2.6	นักศึกษาซึ่งเรียนคณะต่างกันมีนวัตกรรมในตัวบุคคลต่างกัน

2. สมมติฐานเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรทำนายต่อตัวแปรตาม

- สมมติฐานข้อที่ 3.1 การรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการหรือการสร้างธุรกิจขึ้นใหม่
- สมมติฐานข้อที่ 3.2 ทักษะคิดต่อการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการหรือการสร้างธุรกิจขึ้นใหม่
- สมมติฐานข้อที่ 3.3 การรับรู้ต่อการสนับสนุนจากสังคมมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการหรือการสร้างธุรกิจขึ้นใหม่
- สมมติฐานข้อที่ 3.4 การรับรู้ถึงการสนับสนุนทางการศึกษาเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการของมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการหรือการสร้างธุรกิจขึ้นใหม่
- สมมติฐานข้อที่ 3.5 ความมีนวัตกรรมในตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการหรือการสร้างธุรกิจขึ้นใหม่

คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย

ความตั้งใจที่จะสร้างธุรกิจใหม่ของตนเอง หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่บ่งชี้ถึงเจตนาหรือความต้องการที่จะสร้างธุรกิจใหม่หรือเป็นผู้ประกอบการใหม่

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของการเป็นผู้ประกอบการ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถในการประกอบธุรกิจหรือกิจการให้ประสบความสำเร็จ

ทักษะคิดต่อการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ หมายถึง ความรู้สึกรู้สีกของบุคคลที่มีต่อการสร้างธุรกิจหรือการประกอบธุรกิจของตนเอง

การสนับสนุนจากสังคม หมายถึง ความคิดเห็นต่อการรับรู้ถึงการสนับสนุนจากสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน ฯลฯ ที่มีต่อการสร้างธุรกิจใหม่หรือการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

การสนับสนุนทางการศึกษา หมายถึง ความคิดเห็นต่อการรับรู้ถึงการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาที่มีต่อการสร้างธุรกิจใหม่หรือการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

ความมีนวัตกรรม หมายถึง ความคิดเห็นต่อการรับรู้ถึงความมีนวัตกรรมในตัวเองหรือการมีความคิดสร้างสรรค์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ข้อค้นพบของงานวิจัยทำให้ทราบข้อมูลความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะทำให้สามารถประเมินสถานการณ์ของนโยบายภาครัฐที่ส่งเสริมผู้ประกอบการได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) หลักฐานเชิงประจักษ์ของงานวิจัยทำให้ทราบถึงความแตกต่างกันของความตั้งใจจะเป็นผู้ประกอบการ และปัจจัยที่กระตุ้นการสร้างธุรกิจของผู้เรียนที่มีพื้นฐานการศึกษาต่างหลักสูตรต่างศาสตร์ขององค์ความรู้ ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงรายวิชาในหลักสูตรต่าง ๆ หรือการพัฒนาหลักสูตรใหม่สำหรับการเรียนการสอน การสร้างตำราที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการให้ดียิ่งขึ้น

3) ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยสามารถนำไปใช้เพื่อสร้างแนวทางสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดความสนใจของการเป็นผู้ประกอบการใหม่ โดยเฉพาะในกลุ่มบัณฑิตจบใหม่และกลุ่มนักศึกษาซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในอนาคตได้